

Osebe, ki na območju Republike Slovenije (RS) samostojno opravljajo gospodarsko ali poklicno dejavnost kot edini ali glavni poklic

1. Šifre podlag za zavarovanje in vrste zavarovanj

Oseba, ki v RS opravlja gospodarsko dejavnost kot edini ali glavni poklic (samostojni podjetnik posameznik), je v zavarovanje vključena po šifri podlage za zavarovanje 005. S tem se prijavi v vse sisteme obveznih socialnih zavarovanj: v pokojninsko in invalidsko ter zdravstveno zavarovanje, zavarovanje za starševsko varstvo, zavarovanje za primer brezposelnosti in zavarovanje za dolgotrajno oskrbo.

Oseba, ki kot svoj edini ali glavni poklic v RS samostojno opravlja poklicno dejavnost (npr. odvetniki, notarji, zdravstveni delavci, ustvarjalci na področju kulture, duhovniki ipd.), je v zavarovanje vključena po šifri podlage za zavarovanje 019. Gre za prijavo v pokojninsko in invalidsko ter zdravstveno zavarovanje, zavarovanje za starševsko varstvo, zavarovanje za primer brezposelnosti in zavarovanje za dolgotrajno oskrbo.

2. Edini ali glavni poklic

V skladu z določbami 7. in 9. točke 2. člena [Pravil obveznega zdravstvenega zavarovanja](#) (v nadaljevanju: Pravila OZZ) se šteje, da je edini poklic poklic, ki ga zavarovanec opravlja kot samostojno dejavnost in ni v delovnem razmerju, glavni poklic pa je poklic, ki ga zavarovanec opravlja kot samostojno dejavnost in je v delovnem razmerju s krajšim delovnim časom od polnega.

Glede na definiciji edinega in glavnega poklica se mora oseba, ki ima registrirano samostojno dejavnost iz te dejavnosti zavarovati po naslednjih pravilih:

- če ni v delovnem razmerju, se mora na podlagi registrirane samostojne dejavnosti obvezno zavarovati za polni delovni čas,
- če je v delovnem razmerju s krajšim delovnim časom, se mora iz naslova registrirane samostojne dejavnosti obvezno zavarovati za razliko do polnega delovnega časa,
- če je registrirala samostojno dejavnost v času, ko je bila v delovnem razmerju s polnim delovnim časom, pa je to delovno razmerje prenehalo, se mora prvi naslednji dan po prenehanju delovnega razmerja obvezno zavarovati na podlagi registrirane samostojne dejavnosti.

Navedena pravila veljajo enako tudi za pokojninsko in invalidsko zavarovanje, saj je v tretjem odstavku 13. člena [Zakona o pokojninskem in invalidskem zavarovanju](#) (ZPIZ-2) določeno, da se mora zavarovanec, ki je po prednostni zavarovalni podlagi zavarovan za manj kot polni delovni čas, do polnega delovnega oz. zavarovalnega časa zavarovati na podlagi določb, ki urejajo zavarovanje drugih zavarovalnih podlag.

3. Zavezanec za vložitev prijave v zavarovanje (prijava, sprememba in odjava iz zavarovanja) in za plačilo prispevka

Zavezanec za vložitev prijave v zavarovanje je zavarovanec sam, ki je tudi zavezanec za plačilo [prispevkov](#).

4. Dokazila za ugotavljanje lastnosti zavarovanca

Dokazila za ugotavljanje lastnosti zavarovanca so:

- vpis osebe v ustrezen register, če je tak register predpisan,
- dokazilo o opravljanju dejavnosti, če za vodenje te dejavnosti ni predpisan register (opravljanje verske službe),
- [enotno dovoljenje za prebivanje in delo](#) (v nadaljevanju: enotno dovoljenje) če gre za prijavo tujca, ki za samozaposlitev v RS potrebuje enotno dovoljenje, in če gre za dnevnega migranta tudi dovoljenje za prebivanje.

Po potrebi lahko Zavod za zdravstveno zavarovanje Slovenije (ZZZS) zahteva tudi druga dokazila, potrebna za ugotovitev lastnosti zavarovanca iz naslova samostojnega opravljanja gospodarske dejavnosti.

5. Trajanje zavarovalnega razmerja

Zavarovanje iz naslova samostojnega opravljanja gospodarske ali poklicne dejavnosti nastopi z dnem vpisa v predpisan register oziroma z dnem pričetka opravljanja dejavnosti kot edini ali glavni poklic.

Obvezno zdravstveno zavarovanje preneha:

- z dnem izbrisa podjetnika iz registra,
- z dnem, ko izpolni pogoje za zavarovanje iz drugega pravnega razmerja (iz naslova delovnega razmerja),
- z dnem, ko postane odločba o ugotovljeni I. kategoriji invalidnosti pravomočna,
- z začetkom osebnega stečaja,
- z dnem prenehanja veljavnosti enotnega dovoljenja (če je zavarovanec tujec, ki za delo v RS potrebuje enotno dovoljenje).

6. Pravice iz obveznega zdravstvenega zavarovanja

Zavarovanci iz naslova samostojnega opravljanja gospodarske oziroma poklicne dejavnosti pravice iz obveznega zdravstvenega zavarovanja uveljavljajo v obsegu in skladno s pogoji, določenimi v ZZVZZ in Pravilih OZZ. Več informacij o pravicah iz obveznega zdravstvenega zavarovanja najdete na spletni strani [Vrste pravic v obveznem zdravstvenem zavarovanju](#).

Za samostojne zavezance – neredne plačnike prispevkov za obvezno zdravstveno zavarovanje ZZZS izvaja postopek [zadržanja pravic](#).